

Kako registrovati vlastito preduzeće?

Jednostavni vodič za registraciju preduzeća

Autor: Amil Kamenica

SADRŽAJ:

POGLAVLJE I – POČETAK	3
UVOD	3
ZAŠTO SE REGISTRovati?	3
GDJE ZAPOČETI?	3
MIKRO, MALI ILI VELIKI BIZNIS?	4
POGLAVLJE II – REGISTRACIJA MIKRO BIZNISA	6
KORAK 1: ZAHTJEV ZA ODOBRENJE ZA RAD	7
KORAK 2: UVJERENJE O POSLOVNOJ SPOSOBNOSTI	7
KORAK 3: DIPLOMA I/ILI POTVRDA O STRUČNOJ SPREMI/KVALIFIKACIONOM ISPITU	7
KORAK 4: ODOBRENJE ZA POSLOVNI PROSTOR	8
KORAK 5: PORESKO UVJERENJE	8
KORAK 6: OSTALI NEOPHODNI DOKUMENTI – UVJERENJE O DRŽAVLJANSTVU, RODNI LIST I SL.	8
KORAK 7: UVJERENJE DA NEMATE ZASNOVAN RADNI ODNOS	9
KORAK 8 : POTVRDA O NEPOSTOJANJU ZABRANE OBAVLJANJA OVE DJELATNOSTI	9
KORAK 9: OPĆINSKO RJEŠENJE – POČETAK POSLOVNE DJELATNOSTI	9
TABELA 1 – POTREBNI DOKUMENTI I PROCJENJENI TROŠKOVI – OSNIVANJE MIKRO BIZNISA	10
POGLAVLJE III – REGISTRACIJA PRIVREDNOG DRUŠTVA (PREDUZEĆA)	11
KORAK 1: ODLUKA O OSNIVANJU DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU (OSNIVAČKA ODLUKA) ..	14
KORAK 2: UGOVOR O O OSNIVANJU DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU (UGOVOR IZMEĐU OSNIVAČA)	14
KORAK 3: OTVARANJE PRELAZNOG RAČUNA U BANCIMA	15
KORAK 4: PORESKO UVJERENJE	16
KORAK 5: IZJAVA	16
KORAK 6: OBRASCI ZA REGISTRACIJU PRIVREDNOG DRUŠTVA	16
KORAK 7: DOBIJANJE SUDSKOG RJEŠENJA O REGISTRACIJI	21
KORAK 8: DOBIJANJE RJEŠENJA TRŽIŠNE INSPEKCIJE	21
KORAK 9: DODJELJIVANJE STATISTIČKOG BROJA	22
KORAK 10: DOBIJANJE PORESKOG IDENTIFIKACIONOG BROJA	22
KORAK 11: OTVARANJE STALNOG RAČUNA U BANCIMA	22
KORAK 12: DODJELJIVANJE CARINSKOG BROJA	22
KORAK 13: POČETAK POSLOVNE DJELATNOSTI	23
TABELA 2 – POTREBNI DOKUMENTI I PROCJENJENI TROŠKOVI – OSNIVANJE D.O.O.	23

Poglavlje I – Početak

Uvod

Nakon sati, dana i sedmica provedenih u razmišljanju i savjetovanju sa prijateljima i porodicom odlučili ste se na najvažniji životni korak – odlučili ste se za osnivanje vlastitog biznisa. Kao prvo, čestitamo vam na hrabrosti i želimo puno sreće u budućim poslovnim poduhvatima!

Kao i većina drugih preduzetnika, u inkubacionom periodu vaše ideje, dok ste razmišljali o osnivanju vlastitog preduzeća, vjerovatno niste razmišljali o tehničkim detaljima kao što su registracija preduzeća, otvaranje računa, knjigovodstvo. Stvar koje morate biti svjesni na samom početku je da i ove (često neugodne i frustrirajuće) formalnosti čine sastavni dio vašeg budućeg poslovanja.

Zašto se registrovati?

Vjerovatno ste razmišljali i o tome da vaše preduzeće ne registrujete, ili već poslujete i postojite na tržištu ali nemate formalno registrovano preduzeće. Neophodno je da izvršite registraciju. Zašto?

Razlozi su brojni. Počecemo sa onim najneugodnijim – ukoliko poslujete a nemate registrovano preduzeće i na vaše poslovne aktivnosti ne plaćate poreze – činite krivično djelo poreske utaje. Poreska utaja predstavlja ozbiljno krivično djelo sa visokim zaprijećenim zatvorskim kaznama za izvršenje ovog djela. Nepoznavanje zakona ne predstavlja izgovor za činjenje ovog krivičnog djela i ne amnestira vas od odgovornosti.

Sljedeći bitan razlog je da ako poslujete na crnom tržištu, na vaša primanja, kao i primanja vaših radnika ne plaćaju se porezi i doprinosi. To direktno znači da ne uplaćujete radni staž, ne obračunava vam se penzijsko osiguranje i da ni vi ni vaša porodica niste zdravstveno osigurani. U slučaju povreda ili potrebe za medicinskom intervencijom plaćate visoke cijene medicinskih usluga.

Poslovanje na crnom tržištu vam zatvara vrata legalnog tržišta. Većina ozbiljnih (i sigurnih) poslovnih partnera ne posluje u gotovini, te kao neregistrovano preduzeće nemate priliku poslovati sa njima.

Vrlo bitan razlog je i nemogućnost dobijanja kredita. Samo registrovana preduzeća mogu pristupiti bankama sa zahtjevom za kredit, garanciju i sl. Sve navedeno, kao i brojni drugi razlozi, pružaju dovoljnu argumentaciju da pristupite procesu registracije.

Gdje započeti?

Prva stvar koju morate odlučiti je oblik u kojem će vaše preduzeće postojati. Prije stupanja u proces registracije vašeg preduzeća, za vaše lično dobro bilo bi neophodno

napraviti poslovni plan. Poslovni planovi, iako su često predstavljani kao nešto jako komplikovano, zapravo predstavljaju razradu vaše poslovne ideje. Kako kažu u našem narodu, sve je mnogo jasnije kad se “stavi na papir”. Vaš prvi poslovni plan može predstavljati dokument napisan rukom na listu papira, ali bi jasno trebao da definiše:

- a) vašu poslovnu ideju (poslovnu djelatnost kojom ćete se baviti)
- b) karakteristike vašeg proizvoda i/ili usluge
- c) vaše tržište (kupce vaših proizvoda i/ili usluga)
- d) konkurenciju
- e) finansijski plan vašeg poslovanja u prvoj godini

Npr. ukoliko je vaša poslovna ideja mala pekara, vaš poslovni plan može sačinjavati jednostavna izjava da je vaša poslovna ideja proizvodnja hljeba i peciva, zatim kratak opis vašeg asortimana (karakteristike vaših proizvoda), procjenu tržišta kojem prodajete – recimo kvart u kojem živite sa brojem stanovnika i brojem domaćinstava, da li postoje druge pekare u kvartu (konkurencija), te jednostavan finansijski plan u kojem prikazujete pretpostavljene (planirane) prihode od prodaje i pretpostavljene troškove koje ima vaša mala pekara. Ukoliko ste napisali sve navedeno, u rukama imate vaš poslovni plan. Naravno, poslovni planovi za zahtjevnije poslovne aktivnosti su obimniji, i prilikom njihove izrade dobro je koristiti stručnjake za izradu poslovnih planova, ili ih bar konsultovati prilikom izrade, ako se odlučite da plan pišete sami.

Poslovni plan vam nije potreban, niti predstavlja uslov za registraciju preduzeća, ali je krajnje korisno da ga imate prije nego se odlučite krenuti u biznis!

Nakon što ste se definisali vašu poslovnu ideju, možete odlučiti vrstu organizacionog oblika vašeg biznisa.

Mikro, mali ili veliki biznis?

Definisanje poslovnog plana vam je iskristalisalo vaše potrebe. Ako ste se odlučili za registrovanje:

- a) dopunske djelatnosti (djelatnost za lica koja su u radnom odnosu - računovodstvene usluge, vodoinstalaterske usluge, električarske usluge, ostale zanatske usluge i sl.)
- b) samostalne privredne djelatnosti (samostalna trgovinska radnja STR, samostalna ugostiteljska radnja SUR, samostalna zanatska radnja, samostalna prevoznicka djelatnost i sl.)
- c) zadruge (stambena, poljoprivredna, zanatska, studentska i sl.)
- d) kućne radinosti
- e) poljoprivredne djelatnosti

onda je procedura vaše registracije jednostavnija. Ovaj tip djelatnosti je manje složen, te se stoga registracija vrši u općini u kojoj namjeravate pokrenuti vašu djelatnost. Procedura registrovanja je opisana u poglavlju II.

Ako ste se pak odlučili na započinjanje privredne djelatnosti većeg obima, ili planirate proširivati poslovne djelatnosti u budućnosti (npr. otvoriti lanac pekara), odlučili ste se za registraciju privrednog društva (preduzeća). Vaša poslovna djelatnost registruje se na sudu. Procedura registrovanja opisana je u poglavlju III.

Poglavlje II – Registracija mikro biznisa

Nakon što ste razradili vašu poslovnu ideju, odlučili ste se da je najpogodniji oblik za registraciju vašeg biznisa:

- a) dopunska djelatnost (djelatnost za lica koja su u radnom odnosu - računovodstvene usluge, vodoinstalaterske usluge, električarske usluge, ostale zanatske usluge i sl.)
- b) samostalna privredna djelatnost (samostalna trgovinska radnja STR, samostalna ugostiteljska radnja SUR, samostalna zanatska radnja, samostalna prevoznačka djelatnost i sl.)
- c) zadruga (stambena, poljoprivredna, zanatska, studentska i sl.)
- d) kućna radinost
- e) poljoprivredna djelatnost.

Registracija navedenih oblika se vrši na općinskom nivou. Ovaj oblik organizovanja ima status privredne djelatnosti, i ne ubraja se u privredna društva (preduzeća).

Korak 1:

Zahtjev za odobrenje za rad

Korak 2:

Uvjerenje o poslovnoj sposobnosti

Korak 3:

Diploma i/ili potvrda o stručnoj spremi/kvalifikacionom ispitu

Korak 4:

Odobrenje za poslovni prostor

Korak 5:

Poresko uvjerenje

Korak 6:

Ostali neophodni dokumenti – uvjerenje o državljanstvu, rodni list i sl.

Korak 7:

Uvjerenje da nemate zasnovan radni odnos

Korak 8 :

Potvrda o nepostojanju zabrane obavljanja ove djelatnosti

Korak 9:

Općinsko rješenje – početak poslovne djelatnosti

Korak 1: Zahtjev za odobrenje za rad

Zahtjev za odobrenje za rad je prvi korak u registraciji vašeg mikro biznisa. Zahtjev za rad je gotov obrazac, koji kao takav popunjavate i predajete uz ostalu potrebnu dokumentaciju u općinsku službu – odjel za privredu. Zahtjev za odobrenje za rad možete kupiti ili na šalteru u općinskoj šalter sali, ili u knjižari u općini. Cijena zahtjeva je oko 2 KM. Neke općine ovaj zahtjev ne naplaćuju.

Popunjavanje zahtjeva je vrlo jednostavno. Uz zahtjev obično dobijate listu dokumenata koje je potrebno priložiti (uvjerenja i potvrde), Na zahtjev unosite vaše lične podatke, predmet poslovanja vašeg mikro biznisa (npr. trgovinska radnja na malo), sjedište poslovanja (adresu), te naziv vašeg mikro biznisa (ime radnje). Zahtjev ne predjete odmah, već kad kompletirate cjelokupnu potrebnu dokumentaciju, onda kompletiranu dokumentaciju predajete u nadležnu službu općine.

Korak 2: Uvjerenje o poslovnoj sposobnosti

Uvjerenje o poslovnoj sposobnosti izdaje Centar za socijalni rad vaše Općine prebivališta (općine na kojoj imate prijavljeno prebivalište u ličnoj karti). Procedura je vrlo jednostavna, i službenik Centra za socijalni rad vam izdaje potvrdu na licu mjesta. Naknade za ovu potvrdu se mogu razlikovati, a u principu koštaju između 5 i 20 KM.

Korak 3: Diploma i/ili potvrda o stručnoj spremi/kvalifikacionom ispitu

Za registraciju i vođenje vašeg mikro biznisa, neohodno je posjedovati dokaz o vašoj stručnoj spremi. Ukoliko registrujete specifične djelatnosti, kao što je recimo samostalna prevoznička djelatnost, potrebno je dostaviti ovjerene fotokopije vaše vozačke i saobraćajne dozvole, kako bi ste dokazali sposobnost za obavljanje iste. Obavezno provjerite da li posjedujete vozačku dozvolu za potrebnu kategoriju vozila kojom upravljate, te da li vaše vozilo kao takvo može obavljati navedene djelatnosti (npr. da li posjedujete vozačku dozvolu za C kategoriju vozila, ili da li vaše vozilo ima dozvoljenu nosivost koja vam omogućava obavljanje djelatnosti koju registrujete).

Za registraciju ostalih mikro djelatnosti, npr. vodoinstalaterske ili električarske usluge, potrebno je dostaviti ovjerenu kopiju diplome/dokaza o stručnoj spremi ili položenom kvalifikacionom (KV) ispitu. Kopiju diplome/uvjerenja možete ovjeriti u općini, uz predočenje originala službeniku koji vrši ovjeru.

Korak 4: Odobrenje za poslovni prostor

Ukoliko ste se odlučili da iznajmite već pripremljen poslovni prostor, tj. prostor koji ima odobrenje za korištenje kao poslovni prostor, i namjena mu je registrovana kao takva, onda vam ovo odobrenje nije potrebno, i umjesto njega prilažete ugovor o zakupu¹ (ako iznajmljujete prostor), ZK izvadak (ako je prostor u vašem vlasništvu) ili kupoprodajni ugovor. Nadležnom općinskom organu je neophodan dokument kojim se pokazuje osnov posjedovanja poslovnog prostora.

Ako za vaš biznis namjeravate koristiti poslovni prostor u vlastitoj kući koji prethodno nije registrovan kao poslovni prostor, te ne posjedujete upotrebnu dozvolu za korištenje prostora, potrebno je da se obratite opštinskoj službi koja će vam izdati dozvolu. Za promjenu namjene poslovnog prostora iz stambenog u poslovni, potrebne su vam urbanistička saglasnost i građevinska dozvola. Nadležne općinske službe se uglavnom nalaze u okviru općinskog sektora za urbanizam. Pošto ova procedura može potrajati i nekoliko sedmica, preporučujemo da prvo pokrenete aktivnosti na dobijanju ovog odobrenja.

Procedura je sljedeća: nakon podnošenja zahtjeva za izdavanje Upotrebne dozvole za korištenje poslovnog prostora (urbanističke saglasnosti i građevinske dozvole), općinska služba vam upućuje komisiju koja izlazi na teren, te sačinjava zapisnik sa lica mjesta. Ako prostorija može da zadovolji namjenu, općinska služba vam izdaje odobrenje. Za ovo odobrenje se plaća naknada u ovisnosti od veličine prostora i lokacije, te namjene prostora. Jednu činjenicu trebate imati na umu: prostor za koji tražite saglasnost mora imati riješene imovinsko-pravne odnose! To vrlo često nije slučaj sa zajedničkim prostorijama u zgradama, te se rješavanje tog pitanja može jako zakomplikovati.

Korak 5: Poresko uvjerenje

Poresko uvjerenje je neophodno kako bi se nadležni organ uvjerio da vi niste nesavjestan privrednik, te da nemate drugih poslovnih aktivnosti u kojima niste izmirili poreske obaveze. Poresko uvjerenje izdaje Poreska uprava vaše općine. Općinska Poreska uprava je obično locirana u istoj zgradi kao i općina, tako da gotovo svu dokumentaciju možete dobiti na jednom mjestu. Nakon podnošenja zahtjeva, Općinska Poreska uprava vam obično izdaje rješenje u roku od 24 časa.

Korak 6: Ostali neophodni dokumenti – uvjerenje o državljanstvu, rodni list i sl.

Uz ostale dokumente, neophodno je i da priložite uvjerenje o državljanstvu i rodni list, te ovjerenu kopiju lične karte. Ovim dokazujete vlastiti identitet, državljanstvo te adresu prebivališta.

---

¹ Ugovor o zakupu mora biti ovjeren u Poreskoj Upravi Općine u kojoj se nalazi poslovni prostor. Ugovori o zakupu koji nisu ovjereni u Poreskoj Upravi se ne mogu prihvatiti.

Za djelatnosti kao što su trgovina prehrambenim artiklima, neke općine zahtijevaju i ljekarsko uvjerenje ili kopiju sanitarne knjižice. Ljekarsko uvjerenje možete izvaditi u najbližem Domu zdravlja.

Korak 7: Uvjerenje da nemate zasnovan radni odnos

Uvjerenje da nemate zasnovan radni odnos, odnosno da nemate već osnovanu samostalnu provrednu djelatnost, dobijate na dva mjesta – u Fondu PIO i u Poreskoj upravi. Fond PIO vam izdaje uvjerenje da niste njihov osiguranik, a Poreska uprava uvjerenje da nemate registrovanu samostalnu provrednu djelatnost. U nekim općinama vam ovo uvjerenje nije potrebno, ili vam je potrebno samo jedno – uvjerenje Fonda PIO ili Poreske uprave.

Ovo uvjerenje je neophodno kako bi se dokazalo da samostalnu privrednu djelatnost obavljate kao osnovno zanimanje. Ukoliko samostalna privredna djelatnost nije vaše osnovno zanimanje, već dopunska djelatnost (zaposleni ste u nekoj drugoj firmi, a ovu djelatnost obavljate kao dodatnu-dopunsku), tretman vašeg mikro biznisa je drugačiji. I na Poresko uvjerenje i na uvjerenje od PIO se plaća taksa. Cijena takse za ovo uvjerenje je između 10 i 20 KM.

Korak 8 : Potvrda o nepostojanju zabrane obavljanja ove djelatnosti

Potvrdu o nepostojanju zabrane za obavljanje djelatnosti koju namjeravate registrovati izdaje Sud za prekršaje u Općini vašeg mjesta prebivališta. U nekim općinama, ovo uvjerenje izdaje MUP (Policajska stanica) vašeg mjesta prebivališta. Za izdavanje ovog uvjerenja se plaća naknada 5-10 KM.

Korak 9: Općinsko rješenje – početak poslovne djelatnosti

Nakon prikupljanja svih navedenih dokumenata i uvjerenja, kompletnu dokumentaciju predajate u općinu – sektor za privredu. U zavisnosti od veličine vaše općine, broja predatih zahtjeva, kao i dužine razmatranja vašeg zahtjeva, općinska služba bi trebala riješiti vaš zahtjev najkasnije u roku od 2 sedmice od dana predaje.

Tek nakon izdavanja općinskog rješenja/dozvole za početak obavljanja djelatnosti možete početi sa radom. Početak obavljanja djelatnosti može vam donijeti nepotrebne probleme i neugodnosti sa komisijama i inspekcijama, pa nije preporučljivo početi sa radom prije dobijanja općinskog rješenja/dozvole. U obavljanju svoje djelatnosti ponašajte se kao savjestan i pošten privrednik, te uredno poštujujte i vršite plaćanje svojih obaveza, što će donijeti korist i vama i društvenoj zajednici u kojoj živite i poslujuete. Puno sreće u budućem poslovanju!

Tabela 1 – Potrebni dokumenti i procjenjeni troškovi – osnivanje mikro biznisa

	Dokument	Izdaje:	Cijena KM	Vrijeme izdavanja
1	Zahtjev za odobrenje za rad	Općina	1-2	-
2	Potvrda o poslovnoj sposobnosti	Centar za socijalni rad općine prebivališta	5-20	na licu mjesta
3	Diploma/potvrda o stručnoj spremi/KV	-	-	-
4	Odobrenje za poslovni prostor	Općinska Služba za urbanizam		zavisno od statusa prostora
5	Poresko uvjerenje	Poreska uprava	10-20	na licu mjesta – 24h
6	Uvjerenje o državljanstvu, rodni list, kopija LK	Općina	2	na licu mjesta
7	Uvjerenje da nemate zasnovan radni odnos	Fond PIO/ Poreska uprava	10-20	1h-48h
8	Potvrda o nepostojanju zabrane obavljanja djelatnosti	Općinski Sud za prekršaje /MUP	5-10	1h-48h
9	Zdravstveno uvjerenje (ako je potrebno)	Dom zdravlja	35-55	2h-4h

Poglavlje III – Registracija privrednog društva (preduzeća)

Odlučili ste se na započinjanje privredne djelatnosti većeg obima, te ste odlučili izvršiti registraciju privrednog društva (preduzeća). Vaša poslovna djelatnost registruje se na nadležnom sudu.

Zakon Bosne i Hercegovine poznaje četiri oblika privrednog društva (preduzeća):

1. Društvo sa ograničenom odgovornošću d.o.o.
2. Dioničarsko (akcionarsko) društvo d.d. (ili a.d.)
3. Komanditno društvo
4. Društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću d.n.s.o.

Krenućemo obrnutim redom – društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću je za osnivača najnepogodniji oblik osnivanja. Osnivač društva sa neograničenom solidarnom odgovornošću za obaveze firme odgovara cijelom svojom imovinom. Dakle, za gubitke i eventualne dugove vašeg preduzeća, potražiocima mogu polagati prava i na vašu kuću ili privatni automobil. Zbog toga se poduzetnici jako rijetko odlučuju na ovaj organizacioni oblik. U cijeloj Bosni i Hercegovini ima manje od 100 ovakvih preduzeća². Komanditno društvo takođe predstavlja neograničenu odgovornost osnivača. Osnivački kapital komaditnog društva je 50.000 KM.

Dioničko (akcionarsko) društvo je oblik pogodan za preduzeća sa velikim kapitalom i većim brojem osnivača. Osnivački kapital dioničkog (akcionarskog) društva je 50.000 KM. Za osnivanje ovog tipa preduzeća potrebno je pribaviti odobrenja/ saglasnosti Komisije za vrijednosne papire/ hartije od vrijednosti, i sam proces registracije je duži i komplikovaniji nego za društvo sa ograničenom odgovornošću.

Iz navedenih razloga, najjednostavniji oblik organizovanja vašeg budućeg preduzeća je društvo sa ograničenom odgovornošću d.o.o. Od ukupnog broja preduzeća u Bosni i Hercegovini, preko 90% preduzeća je organizovano kao d.o.o.³. Osnivački kapital za društvo sa ograničenom odgovornošću, u slučaju da ste vi jedini osnivač, iznosi minimalno⁴ 2.000 KM. U slučaju da se radi o dva ili više osnivača (dakle preduzeće ne osnivaju sami, već sa partnerima) osnivački kapital iznosi minimalno 10.000 KM. Osim u novcu, za šta se odlučuje velika većina vlasnika, osnivački kapital možete uplatiti i u mašinama, robi ili slično, ali za tu vrstu uplate morate angažovati sudskog vještaka koji vam izdaje potvrdu o vrijednosti vašeg uloga, koju prilažete umjesto potvrde/uvjerenja o uplaćenom osnovnom kapitalu (vidi Korak 4).

---

² Izvor: Statističke agencije Federalni Zavod za statistiku www.fzas.ba i Republički Zavod za statistiku RS www.rzas.rs.ba

³ Izvor: Statističke agencije Federalni Zavod za statistiku www.fzas.ba i Republički Zavod za statistiku RS www.rzas.rs.ba

⁴ Izraz “minimalno” znači da se radi o minimalnom iznosu osnivačkog kapitala propisanog Zakonom o privrednim društvima (preduzećima). Osnivački kapital ne može biti manji, a može biti veći.

Iz razloga jednostavnosti i brzine osnivanja vašeg preduzeća, pretpostavka je da ćete se odlučiti na osnivanje društva sa ograničenom odgovornošću. U daljem tekstu se detaljno opisuje proces osnivanja ovog organizacionog oblika preduzeća kroz korak-po-korak proceduru.

Na samom početku, iako se može činiti relativno nevažnim, dobro je odlučiti o imenu vašeg preduzeća i logo-u, tj. zaštitnom znaku. Neka imena, koja impliciraju državni ili zvanični status vašeg preduzeća, npr. «bosanski», su pod zaštitom, te ih ne možete koristiti za ime vašeg preduzeća, jer time možete obmanuti poslovne partnere. Najbolje bi bilo da posjetite nadležnu službu za registraciju preduzeća u Sudu, i sa službenikom provjerite da li je ime (i logo) vašeg preduzeća prihvatljivo, te da li ga je neko već iskoristio, kako bi ste uštedili vrijeme na korekcije u kasnijem toku procesa registracije. Isto važi i za logo (zaštitni znak) firme, koji možete upotrijebiti kod izrade pečata. Logo preduzeća nije obavezan, ali nije loše da ga vaše preduzeće ima, kako bi moglo i po tome biti prepoznato na tržištu.

KORACI ZA OSNIVANJE PREDUZEĆA

Korak 1:

Odluka o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću (Osnivačka odluka)

Korak 2:

Ugovor o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću (Ugovor između osnivača)

Korak 3:

Otvaranje prelaznog računa u banci

Korak 4:

Poresko uvjerenje

Korak 5:

Izjave (Izjava o neposjedovanju drugog privrednog subjekta i Izjava o prihvatanju dužnosti direktora)

Korak 6:

Obrasci za registraciju privrednog društva

Korak 7:

Dobijanje Sudskog rješenja o registraciji preduzeća

Korak 8:

Dobijanje rješenja tržišne inspekcije

Korak 9:

Dodjeljivanje statističkog broja

Korak 10:

Dobijanje poreskog identifikacionog broja

Korak 11:

Otvaranje stalnog računa u banci

Korak 12:

Dodjeljivanje carinskog broja

Korak 13:

Početak poslovne djelatnosti

Korak 1: Odluka o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću (Osnivačka odluka)

Odluka o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću (dalje: Osnivačka odluka) je osnovni dokument kod osnivanja vašeg preduzeća. Odluku donosi osnivač, tj. vi, i predstavlja formalno izražavanje volje za osnivanje preduzeća. Odluka definiše osnovne predispozicije za osnivanje i postojanje preduzeća, kao što su naziv i sjedište preduzeća, djelatnost preduzeća, lice koje zastupa preduzeće, osnovni kapital, odgovornost, podjelu dobiti i gubitka, podjelu odgovornosti, direktora društva itd.

U samoj osnivačkoj odluci, kao i u Obrascima za sudsku registraciju (vidi Korak 3), određujete djelatnosti vašeg društva. Iako preduzeće osnivate sa namjerom da uđete u jednu vrstu djelatnosti, npr. proizvodnja, iz praktičnih razloga je najbolje da preduzeće registrujete za što više, ako ne sve, djelatnosti. Nakon osnivanja vašeg preduzeća možete se odlučiti za proširenje asortimana, ili za promjenu djelatnosti. Ako niste registrovani za novu djelatnost, morate izvršiti preregistraciju, što sa sobom nosi gubitak vremena i značajne troškove. Na samom početku, prilikom prvog osnivanja, vaše preduzeće možete registrovati za sve djelatnosti, osim za osiguranje objekata i lica (potrebno odobrenje Ministarstva sigurnosti), promet lijekovima (potrebno odobrenje Ministarstva zdravlja), promet oružjem (potrebno odobrenje Ministarstva odbrane). Registracija ostalih djelatnosti na samom početku sa sobom ne nosi nikakve dodatne troškove.

Na samom početku je takođe potrebno da odredite lice koje zastupa preduzeće. Najčešće je to lice direktor društva. Ako preduzeće osnivate sami, kao osnivač možete imenovati sebe za direktora. Iako to ljudima koji nisu pravnici može izgledati nelogično, zakonski vi, kao osnivač, imate pravo da imenujete isto lice, sebe, za direktora preduzeća. Uz Odluku o osnivanju, potrebno je da priložite i Odluku o imenovanju direktora, kao i Ugovor o angažmanu direktora, koji definiše prava i obaveze direktora preduzeća. Obraze Odluke o osnivanju, Odluke o imenovanju direktora i Ugovora o angažmanu direktora možete naći u prilogu priručnika.

Korak 2: Ugovor o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću (Ugovor između osnivača)

U slučaju da ste vi jedini osnivač vašeg društva sa ograničenom odgovornošću, nije vam potreban ovaj ugovor, te Korak 2 možete preskočiti.

Ukoliko preduzeće osnivate zajedno sa partnerima ili jednim partnerom, potrebno je napravite ugovor između osnivača. Ugovor između osnivača definiše osnovne stvari, kao što su iznosi pojedinačnih uloga osnivača, da li su osnivački ulozi u novcu, stvarima ili pravima, te stvari kao što su podjela rizika, gubitka ili dobiti od poslovnih poduhvata. Ove stvari treba na samom početku dogovoriti sa vašim partnerima/partnerom. Ukoliko dva ili više partnera ulažu podjednako u preduzeće, onda je uobičajeno da se dobit/gubitak dijeli na jednake dijelove. Međutim, ovo ne mora da bude pravilo. Ove stvari potrebno je definisati prije samog ulaska u registraciju biznisa.

Korak 3: Otvaranje prelaznog računa u banci

U sklopu registracije preduzeća, potrebno je da priložite dokaz o uplaćenom osnovnom kapitalu vašeg preduzeća. Ako ste se odlučili za registraciju društva sa ograničenom odgovornošću, vaš osnivački kapital je 2.000 KM ako ste vi jedini osnivač, odnosno 10.000 KM ako se radi o dva ili više osnivača. Sredstva koja deponujete kao osnivački kapital vašeg preduzeća deponujete na prelazni račun u banci koju vi odaberete. U prethodnom sistemu, ova sredstva su se deponovala u Zavodu (službi) platnog prometa, a sa ukidanjem Zavoda (službe) platnog prometa, ova funkcija je prešla na poslovne banke.

Iako samo polaganje sredstava na račun banke koja će vam izdati potvrdu za to ne znači da će to biti i vaša poslovna banka kad otpočnete poslovanje, iz praktičnih razloga najbolje je da se odmah na početku odlučite koja će biti vaša poslovna banka. Kao preduzeće možete imati račune u više banaka, ali iz praktičnih razloga je najbolje (i najjednostavnije) koristiti jednu poslovnu banku u samom početku poslovanja. Prilikom odabira banke, najbolje je da se vodite kriterijumima blizine, tj. da li odabrana banka ima poslovnicu ili filijalu u blizini vašeg preduzeća, odnosno da li vam je pristup do banke brz i jednostavan. Takođe se možete raspitati kod vaših poznanika i prijatelja o uslugi i cijenama usluga kod različitih banaka. Cijene usluga banaka, kao što su izdavanje garancija, uvjerenja ili potvrda se mogu dosta razlikovati, te je najbolje da pitate prijatelja ili poznanika koji već posluje da vam preporuči banku.

Nakon odabira banke, dobijanje bankovne potvrde – dokaza o uplaćenom osnivačkom kapitalu je jednostavna procedura koja traje 5 minuta i obavlja se na svakom bankovnom šalteru. Potrebno je da u formular unesete ime i prezime, jedinstveni matični broj građana JMBG ili broj lične karte, budući naziv firme, uplatite visinu osnivačkog kapitala i 20 KM provizije.

Za izdavanje bankovne potvrde – dokaza o uplati osnovnog kapitala potrebno vam je:

- A. Ime i prezime
- B. Jedinstveni matični broj građana JMBG ili br. lične karte
- C. Naziv firme (budući naziv vaše firme)
- D. Osnivački kapital – 2.000 KM (odnosno 10.000 u slučaju da je više osnivača)
- E. Bankovna provizija od 20 KM (može se razlikovati u nekim bankama)

Bankarski službenik će vam na licu mjesta izdati potvrdu – dokaz o uplaćenom osnivačkom kapitalu, koji sa ostalim dokumentima prilažete uz zahtjev za registraciju preduzeća. U slučaju da odustanete od registracije, ili da vaš zahtjev za registraciju bude odbijen, uplaćena sredstva za osnivački kapital možete povući sa računa. Bankovna provizija od 20 KM je nepovratna.

Postoji mogućnost i da osnivački kapital ne uplaćujete u novcu, već u mašinama, robi ili slično. U tom slučaju, potrebno je da u nadležnom sudu dobijete kontakte sudskog vještaka koji će izvršiti uvid i procjenu vašeg osnivačkog uloga, te vam za isti izdati

potvrdu/uvjerenje. Navedenu potvrdu prilažete sa ostalim dokumentima uz zahtjev za registraciju preduzeća.

Korak 4: Poresko uvjerenje

Poresko uvjerenje je neophodno kako bi se nadležni organ uvjerio da vi niste nesavjestan privrednik, te da nemate drugih poslovnih aktivnosti u kojima niste izmirili poreske obaveze. Poresko uvjerenje izdaje Poreska uprava vaše općine. Općinska Poreska uprava je obično locirana u istoj zgradi kao i općina, tako da gotovo svu dokumentaciju možete dobiti na jednom mjestu. Nakon podnošenja zahtjeva, Općinska Poreska uprava vam obično izdaje rješenje u roku od 24 časa. Za ovo uvjerenje naplaćuje se taksa između 10 i 20 KM.

Korak 5: Izjava

Uz dokumente koji su navedeni u koracima 1-4, potrebno su vam i dvije izjave - kao osnivaču da na području Federacije BiH/Republike Srpske, nemate drugi privredni subjekt, te kao direktoru (izjavu potpisuje direktor društva) Izjava o prihvatanju dužnosti. Primjer izjave o prihvatanju dužnosti možete naći u prilogu dokumenta.

Korak 6: Obrasci za registraciju privrednog društva

Sudski obrasci za registraciju privrednog društva (preduzeća) zajedno sa Odlukama iz Koraka 1 i Koraka 2, predstavljaju osnov za Sudsku registraciju vašeg preduzeća, tj. upis u Sudski registar.

Sudski obrasci se sastoje iz seta sljedećih obrazaca:

Obrazac 1 – Prijava za upis u sudski registar

Obrazac 2 – Evidencijski list

Prilog 1 – Podaci o firmi, nazivu, sjedištu i obliku subjekata upisa

Prilog 2 – Podaci o vlasništvu subjekta upisa

Prilog 3 – Podaci o osnovnom kapitalu, ulozima, dionicama i udjelima

Prilog 4 – Podaci o djelatnosti

Prilog 5 – Podaci o vanjskotrgovinskom poslovanju subjekta upisa

Prilog 6 – Podaci o licu ovlaštenom za zastupanje subjekta upisa u zemlji

Prilog 7 – Podaci o licu ovlaštenom za zastupanje subjekta u vanjskoj trgovini

Prilog 8 – Podaci o podružnici koja ima ovlaštenja u pravnom prometu

Prilog 9 – Podaci o licu ovlaštenom za zastupanje podružnice u pravnom prometu

Prilog 10 – Podaci o spajanju dva ili više subjekata u novi subjekt upisa

Prilog 11 – Podaci o pripajanju jednog ili više subjekata upisa drugom sub. upisa

Prilog 12 – Podaci o podjeli subjekta upisa na dva ili više novih subjekata upisa

Prilog 13 – Podaci o promjeni oblika subjekta upisa

- Prilog 14** – Podaci o prestanku sa radom subjekta upisa
Prilog 15 – Podaci o subjektu upisa koji se preregistruje
Pomoćni evidencijski list (nastavak stranice uz prilog broj 4)
Obrazac 3 – Popis lica ovlaštenih za zastupanje subjekta upisa u pravnom prometu
Obrazac 4 – Izmjene popisa lica ovlaštenih za zastupanje subjekta upisa u pr. prometu
Obrazac 5 – Zastupanje subjekta upisa u vanjskotrgovinskom poslovanju
Obrazac 6 – Izmjene popisa lica ovlaštenih za zastupanje subjekta upisa u van. trgovini
Obrazac 7 – Uvjerenje o stanju podmirenih dospjelih poreza i doprinosa
Obrazac 8 – Rješenje o upisu subjekta upisa u sudski registar (POPUNJAVA SUD!)
Obrazac 9 – Rješenje o upisu promjena podataka o subjektu upisa u sudski registar (POPUNJAVA SUD!)
Obrazac 10 – RegistarSKI list (CJELOKUPAN OBRAZAC POPUNJAVA SUD!)
Prilog 1, Prilog 2, Prilog 3, Prilog 4
Obrazac 11 – Oglas za objavljivanje upisa iz sudskog registra u službenom glasilu

Iako na samom početku set sudskih obrazaca izgleda vrlo zahtjevno, naročito za osobe koje nisu pravnici, popunjavanje samih obrazaca nije komplikovano, i predstavlja unošenje ličnih podataka i podataka o kapitalu, te podataka lica koja su ovlaštena za zastupanje preduzeća.

Obrazce 8, 9 i 10 (Rješenje o upisu subjekta upisa u sudski registar, Rješenje o upisu promjena podataka i RegistarSKI list) popunjava Sud, tako da ih odmah možete odstraniti iz prijave (morate ih predati nepopunjene uz prijavu).

Ako prvi put registrujete preduzeće, nisu vam potrebni ni Obrazac 2 – Prilog 10, Obrazac 2 – Prilog 11, Obrazac 2 – Prilog 12, Obrazac 2 – Prilog 13, Obrazac 2 – Prilog 14, Obrazac 2 – Prilog 15, Obrazac 4 (Izmjene popisa lica ovlaštenih za zastupanje subjekta upisa u pravnom prometu), Obrazac 6 (Izmjene popisa lica ovlaštenih za zastupanje subjekta upisa u vanjskoj trgovini) i Obrazac 7 (Uvjerenje o stanju podmirenih dospjelih poreza i doprinosa), tako da i njih možete odstraniti iz prijave (predajete ih nepopunjene uz prijavu).

Popunjavanje vaše prijave sada se svodi na:

Obrazac 1 – Prijava za upis u sudski registar

Obrazac 2 – Evidencijski list

Prilog 1 – Podaci o firmi, nazivu, sjedištu i obliku subjekata upisa

Prilog 2 – Podaci o vlasništvu subjekta upisa

Prilog 3 – Podaci o osnovnom kapitalu, ulozima, dionicama i udjelima

Prilog 4 – Podaci o djelatnosti

Prilog 5 – Podaci o vanjskotrgovinskom poslovanju subjekta upisa

Prilog 6 – Podaci o licu ovlaštenom za zastupanje subjekta upisa u zemlji

Prilog 7 – Podaci o licu ovlaštenom za zastupanje subjekta u vanjskoj trgovini

Prilog 8 – Podaci o podružnici koja ima ovlaštenja u pravnom prometu

Prilog 9 – Podaci o licu ovlaštenom za zastupanje podružnice u pravnom prometu

Pomoćni evidencijski list (nastavak stranice uz prilog broj 4)

Obrazac 3 – Popis lica ovlaštenih za zastupanje subjekta upisa u pravnom prometu

Obrazac 5 – Zastupanje subjekta upisa u vanjskotrgovinskom poslovanju

Obrazac 11 – Oglas za objavljivanje upisa iz sudskog registra u službenom glasilu

Sada sve izgleda manje obimno i zahtjevno, zar ne? Pristupićemo popunjavanju obrazaca, i to sljedećim redom:

Obrazac 2 – Prilog 1 – Podaci o firmi, nazivu, sjedištu i obliku subjekata upisa

Popunjavate rubrike 1, 2, 3 i 4, gdje unosite naziv fime, sjedište, skraćeni naziv firme, te oblik subjekta upisa (društvo sa ograničenom odgovornošću d.o.o.).

Obrazac 2 – Prilog 2 – Podaci o vlasništvu subjekta upisa

U rubriku 1 unosite podatke osnivača, tj. vaše podatke, a u rubriku 2 unosite broj odluke o osnivanju – npr. Odluka o osnivanju društva br- 01/2004 od 1.7.2004.god.

Obrazac 2 – Prilog 3 – Podaci o osnovnom kapitalu, ulozima, dionicama i udjelima

U rubriku 1 unosite slovima i brojem visinu upisanog kapitala, npr. 2.000,00 KM (dvije hiljade KM). U rubriku 2 unosite iznos uplaćenog kapitala – najčešće se radi o istom iznosu – koji ste već uplatili, tj. 2.000,00 KM. Rubrika 3 je za komanditna društva, i istu možete preskočiti. U rubriku 4 unosite pojedinačne iznose udjela članova društva sa ograničenom odgovornošću, npr. Osoba XY, u novcu 2.000,00 KM (dvije hiljade KM).

Obrazac 2 – Prilog 4 – Podaci o djelatnosti

U ovaj obrazac unosite djelatnosti. Kao što je već navedeno u koraku 1 (vidi Korak 1), dobro je unijeti što više djelatnosti^{5 6}. Pošto veći broj djelatnosti ne može stati na obrazac, možete se poslužiti Pomoćnim evidencijskim listom, ili priložiti još nekoliko listova na kojima su navedene djelatnosti, na kojima ćete naznačiti da je to nastavak ovog obrasca.

---

⁵ Prema Zakonu, neke djelatnosti se ne mogu registrovati bez prethodnog odobrenja nadležnog Ministarstva. Navedeno se odnosi na sljedeće djelatnosti:

- Zaštita lica i objekata (potrebno odobrenje Ministarstva sigurnosti ili Ministarstva unutrašnjih poslova)
- Promet farmaceutskim proizvodima (potrebno odobrenje Ministarstva zdravstva)
- Obavljanje ljekarske prakse (potrebno odobrenje Ministarstva zdravstva)

⁶ Za neke djelatnosti nije potrebno odobrenje nadležnog Ministarstva, ali imaju ograničenja drugog tipa, npr. broja zaposlenih. Firme koje se bave niskogradnjom moraju imati najmanje 5 zaposlenih, a firme koje se bave visokogradnjom moraju imati najmanje 10 zaposlenih.

Obrazac 2 – Pomoćni evidencijski list

Vidi Obrazac 2 – Prilog 4 – Podaci o djelatnosti.

Obrazac 2 – Prilog 5 – Podaci o vanjskotrgovinskom poslovanju subjekta upisa

Ukoliko se namjeravate baviti vanjsko-trgovinskim poslovima, jednostavno unesite sljedeće:

- uvoz i izvoz iz okvira djelatnosti Društva
- usluge iz oblasti spoljnotrgovinskog prometa iz okvira registrovanih djelatnosti Društva
- spoljna trgovina svih vrsta proizvoda iz okvira registrovanih djelatnosti Društva.

Obrazac 2 – Prilog 6 – Podaci o licu ovlaštenom za zastupanje subjekta upisa u zemlji

Unesite podatke lica koje ovlašćujete za zastupanje preduzeća u pravnom prometu u zemlji. Lice koje zastupa preduzeće u pravnom prometu u zemlji je najčešće direktor preduzeća, mada može da se radi i o drugim osobama. Ograničenja koja se postavljaju mogu biti različitih oblika, npr. da lice može donositi odluke do određene visine sredstava, i sl. Ukoliko sami imenujete sebe za direktora, ili se radi o licu u koje imate povjerenje, imenovanje je «bez ograničenja». Ako nema ograničenja, stavite “bez ograničenja”. Ako ih ima, eksplicitno navedite ograničenja.

Obrazac 2 – Prilog 7 – Podaci o licu ovlaštenom za zastupanje subjekta u vanjskoj trgovini

Unesite podatke lica koje ovlašćujete za zastupanje preduzeća u vanjsko-trgovinskom prometu. Ako nema ograničenja, stavite “bez ograničenja”. Ako ih ima, eksplicitno navedite ograničenja.

Obrazac 2 – Prilog 8 – Podaci o podružnici koja ima ovlaštenja u pravnom prometu

Ako vaše preduzeće osniva podružnice, poslovne jedinice, filijale ili slično, unesite podatke o istima – firmu, djelatnost, sjedište itd. Ako ne osnivate iste, ovaj obrazac možete preskočiti.

Obrazac 2 – Prilog 9 – Podaci o licu ovlaštenom za zastupanje podružnice u pravnom prometu

Unesite podatke lica koje ovlašćujete za zastupanje podružnice u pravnom prometu. Navedite funkciju koju lice obavlja u vašem preduzeću – podružnici. Ako nema ograničenja, stavite “bez ograničenja”. Ako ih ima, eksplicitno navedite ograničenja. Ako ne osnivate podružnice, ovaj obrazac možete preskočiti.

Obrazac 3 – Popis lica ovlaštenih za zastupanje subjekta upisa u pravnom prometu

U Rubriku 1 unosite puni naziv preduzeća i sjedište. U Rubriku 2 upisujete naziv i sjedište službe za ovjeru, npr. Kantonalni Sud Sarajevo. U Rubriku 3 unosite podatke osobe ovlaštene za zastupanje preduzeća u pravnom prometu u zemlji (vidi Obrazac 2 – Prilog 6 – Podaci o licu ovlaštenom za zastupanje subjekta upisa u zemlji).

Obrazac 5 – Zastupanje subjekta upisa u vanjskotrgovinskom poslovanju

U Rubriku 1 unosite puni naziv preduzeća i sjedište. U Rubriku 2 upisujete naziv i sjedište službe za ovjeru, npr. Kantonalni Sud Sarajevo. U Rubriku 3 unosite podatke osobe ovlaštene za zastupanje preduzeća u vanjsko-trgovinskom poslovanju (vidi Obrazac 2 – Prilog 7 – Podaci o licu ovlaštenom za zastupanje subjekta u vanjskoj trgovini).

Obrazac 11 – Oglas za objavljivanje upisa iz sudskog registra u službenom glasilu

Za tekst oglasa možete uzeti sljedeći obrazac:

“Osnivač Osoba XY, iz _____, je odlukom br. __ od __ 2004. godine osnovao Društvo ____ (puni naziv Društva)____ Društvo sa ograničenom odgovornošću _____. Skraćeni naziv Društva je _____. Sjedište Društva je _____. Djelatnost Društva je _____ (navedite sve djelatnosti, ako je potrebno, umetnite dodatne listove koje ćete propisno označiti). Vanjska trgovina: spoljna trgovina svih vrsta proizvoda iz okvira registrovanih djelatnosti Društva, uvoz i izvoz proizvoda iz okvira registrovanih djelatnosti Društva. Osnovni kapital Društva je _____ KM. Lice ovlašteno za zastupanje Društva u pravnom prometu u zemlji i u vanjsko-trgovinskom poslovanju je _____, (funkcija osobe), nastanjen u _____.”

Ovaj obrazac je potrebno predati u dvije kopije.

Obrazac 1 – Prijava za upis u sudski registar

U Rubriku 1 unosite puni naziv preduzeća, U Rubriku 2 predmet upisa – “Osnivanje Društva sa ograničenom odgovornošću”, u Rubriku 3 naziv i sjedište Suda kojem se podnosi prijava, npr. Kantonalni Sud u Sarajevu. U Rubrici 6 navedite sve dokumente koje prilažete uz prijavu – Odluke, Izjave, dokaz o uplati osnivačkog kapitala, Oglas u dva primjerka, Poresko uvjerenje.

Kompletiran set obrazaca sa priložima predajete u odjel suda koji je nadležan za registraciju preduzeća. **Vrlo važna napomena: Popunjene sudske obrasce za registraciju preduzeća vrlo pažljivo pregledajte. Čak i najobičnija greška u kucanju značit će povrat obrazaca i produženje procesa registracije za nekoliko sedmica. Prijava mora biti kompletna, dakle mora sadržati sve prethodno navedene elemente. Izostanak bilo kojeg od dokumenata ili obrazaca takođe znači vraćanje prijave. Prije predaje pažljivo provjerite da li je vaša prijava kompletna te da li ima grešaka u popunjavanju.**

Korak 7: Dobijanje Sudskog rješenja o registraciji

Nakon što ste dobili Sudsko rješenje o registraciji, završili ste tek prvi dio procesa. Vaša administrativna procedura još nije gotova. Nakon dobijanja Sudskog rješenja, koje je zapravo Sudskim pečatom ovjeren set obrazaca za sudsku registraciju (vidi Korak 6: Obrasci za registraciju privrednog društva), slijedi vam izrada pečata. Pečat možete izraditi kod ovlaštenih pečatorezaca. Obično njihovu adresu dobijate u Sudu – svaki sud ima listu ovlaštenih pečatorezaca. Naknada za izradu pečata se kreće od 20-50 KM. Kod zahtjeva za izradu pečata, pečatorescu morate dati Sudsko rješenje o registraciji na uvid.

Sada vam slijedi još samo nekoliko koraka.

Korak 8: Dobijanje rješenja tržišne inspekcije

Zbog postojanja određenog broja fiktivnih firmi, ili firmi koje su bile prijavljene na nepostojećim adresama, uvedena je odredba potrebe izdavanja Odobrenja za rad. Odobrenje za rad dobijate u nadležnom Odjelu tržišne inspekcije, nakon što popunite obrazac, predate kopiju Sudskog rješenja i izvršite uplatu takse. Nakon predaje zahtjeva, inspektori izlaze na lice mjesta i sačinjavaju zapisnik, koji koristite za dalje korake u registraciji. Sve što vam je potrebno za ovo odobrenje možete dobiti u Tržnoj inspekciji – zahtjev, uplatnice i žiro račune na koje trebate uplatiti 100 KM + 50 KM (ukupno 150 KM).

Korak 9: Dodjeljivanje statističkog broja

Nakon dobijanja Sudskog rješenja o registraciji preduzeća, potrebno je i da se vaše preduzeće registruje u Registar preduzeća kod Statističkog zavoda. U Sudu prilikom preuzimanja rješenja možete provjeriti gdje se nalazi nadležna ispostava Statističkog ureda. Za dobijanje Rješenja o dodjeli statističkog broja potrebno je da predate sljedeće dokumente:

- Zahtjev za dodjeljivanje statističkog broja (dobijate ga u statističkom uredu – cijena 2-3 KM)
- ovjerena kopija Sudskog rješenja o registraciji preduzeća
- uplata na 100 KM

Nakon predaje Zahtjeva i priloga, na Rješenje o dodjeli statističkog broja možete čekati do 7 dana.

Korak 10: Dobijanje poreskog identifikacionog broja

Sa ovjerenom kopijom Sudskog rješenja i Dozvolom za rad Tržišne inspekcije, predajete Zahtjev za dodjelu poreskog identifikacionog broja u Poresku upravu. Poreska uprava vam obično u roku od 24 sata (obično se broj izdaje odmah) izdaje Poreski identifikacioni broj, koji je “lična karta” vašeg preduzeća.

Korak 11: Otvaranje stalnog računa u banci

Otvaranje stalnog računa u banci, ukoliko ste postupili po preporukama navedenim u Koraku 3, predstavlja samo formalnost, i za istu nisu potrebni dodatni dokumenti i uplate. Banci predajete:

- kopiju Sudskog rješenja o registraciji
- kopiju Rješenja o dodjeljivanju statističkog broja
- kopiju Rješenja o dodjeljivanju poreskog broja
- popunjen bankovni obrazac za ovlaštena lica koja mogu raspolagati računom – dobijate ga u banci (prethodno se to nazivalo “Karton ovlaštenih potpisnika”).

Vaš račun je operativan odmah, te možete raspolagati sa sredstvima na računu, uključujući i sredstva koja ste uplatili kao osnivački kapital.

Korak 12: Dodjeljivanje carinskog broja

Ukoliko je vaše preduzeće registrovano za obavljanje vanjsko-trgovinskih poslova, dužni ste podnijeti zahtjev za dodjeljivanje carinskog broja u najbližoj Carinskoj upravi. Ako

pak niste registrovani za obavljanje vanjsko-trgovinskih poslova, Korak 12 možete preskočiti.

Za dodjeljivanje Carinskog broja dužni ste:

- popuniti zahtjev (gotov obrazac dobijate u Carinskoj upravi)
- podnijeti ovjerenu kopiju Sudskog rješenja o registraciji
- podnijeti ovjerenu kopiju Rješenja o dodjeli statističkog broja
- podnijeti ovjerenu kopiju Rješenja o dodjeli poreskog identifikacionog broja
- podnijeti kopiju računa u banci
- uplatiti taksu u iznosu od 10KM.

U zavisnosti od Carinske uprave, na ovo rješenje možete čekati od 24h do 30 dana.

Korak 13: Početak poslovne djelatnosti

Nakon što ste završili registraciju vašeg preduzeća u potpunosti, ostaje vam da vas i vaše zaposlene prijavite u fond penzionog i zdravstvenog osiguranja. Podsjećamo vas da ste u obavljanju vaše djelatnosti dužni poštovati zakone i propise, te bi za aktivnosti koje niste u mogućnosti obavljati sami, npr. računovodstvene ili pravne poslove, najbolje bilo da angažujete stručno lice. U obavljanju svoje djelatnosti ponašajte se kao savjestan i pošten privrednik, te uredno poštujte i vršite plaćanje svojih obaveza, što će donijeti korist i vama i društvenoj zajednici u kojoj živite i poslužete. Puno sreće u budućem poslovanju!

Tabela 2 – Potrebni dokumenti i procjenjeni troškovi – osnivanje d.o.o.

		Gdje:	Cijena KM	
1	Osnivački kapital		2.000	Možete ga upotrijebiti nakon registracije preduzeća
2	Bankovna potvrda – dokaz o uplati osnovnog kapitala	Banka koju vi odaberete	Cca 20	
3	Poresko uvjerenje	Poreska Uprava	10-20	
4	Sudski obrasci	Sud, knjižara	Cca 20	
5	Pečat	Pečatorezac	20-50	
6	Sudske takse za registraciju preduzeća		400 + 100	
7	Rješenje tržišne inspekcije	Tržišna inspekcija	100 + 50	
8	Dodjeljivanje statističkog broja	Zavod za statistiku	100	
9	Poreski identifikacioni broj	Poreska Uprava	-	
10	Carinski broj	Carinska Uprava	10	